

El rebuig

Amb les modernes computadores electròniques els càlculs més difícils i prolixos no presenten cap problema, especialment de temps. Se'ls passen les dades prèviament codificades, les sotmeten a un procés vertiginós i ja teniu el problema resolt: bufar i fer ampolles. Però, això sí, les dades s'han de codificar d'una manera molt peculiar i precisa. Si no, les computadores, com si es tractés d'una qüestió de principis, no les volen, no les admeten. Tal com hom sent dir: les «retxassen».

Aquest castellanisme, «retxassar», és certament, molt elemental. Tot-hom deu conèixer el verb rebutjar que és la nostra forma equivalent. Però potser s'esdevé que a algú, davant d'una computadora electrònica, li passa com si es trobés en presència d'un funcionari de l'Estat, amb el qual deu considerar que no escau de servir-se de termes que deu creure massa casolans. Però l'aptitud de la llengua no coneix pas aquestes limitacions. Així com es pot rebutjar una proposició deshonesto o un gènere tarat, una computadora pot rebutjar també les dades que no han estat codificades segons els canons establerts. Naturalment, es pot recórrer també a certes oracions negatives, tan pròpies del català quan es tracta d'expressar accions, en definitiva, negatives: podem dir que no les admet que no les accepta.

També és prou corrant, quan es tracta, en aquest camp, de recórrer a una expressió nominal, l'ús del substantiu del castellà «rechace», parcialment adaptat a la nostra fonètica. Però bé disposem del substantiu propi, rebuig que indica no solament l'acció de rebutjar sinó també la cosa rebutjada, especialment la part d'una mercaderia que, per la seva mala qualitat, ningú no ha volgut. Els periodistes dels tristos i magres anys quaranta sens dubte ignoraven aquest darrer significat, per tal com no vacil·laven a voler-nos enllaminir amb notícies com aquesta: «Han llegat a Barcelona cien toneladas de naranja de Valencia, de la calidad denominada rebuig.»

ALBERT JANE